

Кошицький Артур Леонідович

Студент 1-го курсу
факультету соціології та права НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Чепульченко Т.О.

кандидат юридичних наук, доцент ФСП НТУУ «КПІ»

РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Протягом 2011-2012 рр. розвиток громадянського суспільства в Україні характеризувався помітною позитивною динамікою. Суттєво підвищилася роль громадських організацій у забезпеченні чесних та прозорих виборів, реалізації соціальних програм, посилювався вплив громадської думки на вирішення суспільних проблем, поширився волонтерський рух. Стала ефективніше працювати громадська коаліція для розв'язання різних питань на центральному та місцевому рівнях. Позитивними прикладами є підписання у різних регіонах України «суспільних угод» між організаціями громадянського суспільства та владними структурами щодо розвитку та партнерства.

Для взаємодії між громадянами і владою поступово стають дорадчі органи, громадські ради і колегії при органах державної влади та місцевого самоврядування, але ще рано робити висновок щодо значного впливу цієї структурної діяльності центральної і місцевої влади.

Разом з цим ключовою проблемою розвитку громадянського суспільства в Україні залишається досить низький рівень залучення громадян до його діяльності. Незважаючи на те, що «третій сектор» України складається з майже 71.767 тис. громадських організацій, 13.475 тис. благодійних фондів, близько 1306 органів самоорганізації населення, активно та системно діючих організацій з-поміж них приблизно 30-40 %. І поки що лише 7,6 % українських громадян, за даними ЄДРПОУ Державної служби статистики України (дані за 2012 р.), є активними членами організацій громадянського суспільства [1, с.7].

Ріст громадянської активності та підвищення ефективної взаємодії влади і громадських організацій є основним завданням державної політики відносно громадянського суспільства. Для спрощення державного регулювання діяльності «третього сектору» треба підвищити відкритість органів державної влади та місцевого самоврядування для громадськості. Органи державної влади повинні суттєво спростити процедури, що регулюють створення, реєстрацію та діяльність громадських організацій, благодійних фондів та органів самоорганізації населення та забезпечити відкритий доступ до державних реєстрів інформації про об'єднання громадян тощо.

На законодавчому рівні потребує ухвалення Закон України «Про невідприємницькі організації», мають бути внесені зміни до Закону України «Про органи самоорганізації населення» та інших законодавчих актів, які вирішують питання утворення, діяльності та ліквідації органів самоорганізації населення, включаючи їх взаємовідносини з органами влади.

Громадські організації мають підвищувати свій експертний, фаховий потенціал, а держава, натомість, створювати належні умови та можливості для їх розвитку, делегувати інститутам громадянського суспільства деякі функції, що нині належать до компетенції органів державної влади.

Останнє стосується насамперед залучення потенціалу громадянського суспільства до процесу надання соціальних послуг. Це один з найважливіших механізмів підтримки

соціально-орієнтованих громадських інституцій з боку влади. Надмірна політизація питань соціальної політики перешкоджає залученню громадських організацій до діяльності у соціальній сфері.

До Закону України «Про соціальні послуги» для ефективного рішення та підвищення його якості, потрібно внести зміни на законодавчому рівні, такі як:

- спростити вимоги до установчих документів громадських організацій у частині надання ними соціальних послуг та обмежити їх ліцензування видами діяльності, вказаними у Законі України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності»;
- встановити чіткі критерії відповідності доходів громадських організацій їхній основній діяльності тощо.

Такі питання як становлення недержавної соціальної інфраструктури потребує вирішення низки проблем технологічного характеру. Одним з головних недоліків цього питання є недостатнє фінансування. Саме від наявності фінансових і матеріальних ресурсів залежить ефективна діяльність громадських організацій та реалізація їхнього потенціалу.

Отже, для вирішення цієї проблеми необхідно активно залучати державний підприємницький сектор, створювати прозорі податки для комерційних структур, які жертвують кошти на громадські організації. Для функціонування відповідного процесу суттєвих змін потребує Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» на законодавчому рівні.

Повноцінний розвиток громадянського суспільства можливий тільки з налагодженням дієвого соціального партнерства. Профспілковий рух теж потребує реформи, відносини у трикутнику «влада-бізнес-профспілки» тощо. Низька оцінка громадянами ролі професійних об'єднань у захисті соціально трудових прав є недостатня якість цих відносин. Згідно з даними Інституту Стратегічних Досліджень (дані за 2012р.), лише 10 % населення України переважно або повністю довіряють профспілкам, це менше ніж у 2006 році (15,7 %) [1, с.14].

Події першої половини 2012 року вказали на серйозні прогалини у системі відносин. Для залагодження серйозних проблем у системі відносин соціального партнерства Президент України утворив Національну тристоронню соціально-економічну раду. Однак для повноцінної інституціоналізації соціального партнерства необхідно далі удосконалювати законодавчі основи функціонування відповідних інститутів, розширювати мережі органів партнерської взаємодії, розвивати інститут функціонального представництва тощо.

Список використаних джерел:

1. http://www.niss.gov.ua/public/File/2012_nauk_an_rozrobku/stan_poz_gp_sus.pdf